

Trykke fællesskaber i håndværk og design

Tema:
Fuglen
som symbol

Læringsmål

Jeg kan kreativt formgive en selvvalgt fugl som skulptur og kombinere flere materialer til ét samlet udtryk.

Fælles mål

Håndværk – forarbejdning (efter 6. klasse)

- Eleven kan anvende værktøjer, redskaber og maskiner forsvarligt til forarbejdning af materialer.

Arbejdsformer (fase 2)

- Eleven kan planlægge, beskrive og udføre enkle arbejdsprocesser.
- Eleven har viden om enkle håndværksmæssige arbejdsprocesser.

Håndværk – materialer (efter 6. klasse)

- Eleven kan forarbejde materialer i forhold til produktets form, funktion og udtryk.

Materialekombination og udtryk (fase 1)

- Eleven kan kombinere materialer til et produktudtryk under instruktion.
- Eleven har viden om kombination af materialer.

4-6 lektioner.

Baggrund

Fuglen har fra gammel tid været et symbol på fred og frihed. Historien om Noahs ark i Det Gamle Testamente fortæller om Noah, der sendte duen ud for at undersøge, om der var land efter syndfloden. Duen vendte tilbage med en olivengren i næbbet og hermed et løfte om håb. I det gamle Egypten symboliserede fuglen sjælen eller ånden, som fløj op fra legemet, når døden indtraf. Den blev kaldt sjælefuglen Ba og blev ofte afbildet som en falk med menneskehoved.

Kunstnere gør ofte brug af symboler og symbolik i deres værker. F.eks. valgte kunstneren Pablo Picasso at bruge duen som symbol, da han i 1949 blev bedt om at lave et værk i anledning af de franske kommunisters fredskongres. Picasso lavede et litografi af en due som et symbol på sin og verdens protest mod krig, lidelse og konflikt. Litografiet blev brugt til at trykke Picassos berømte billede, som er blevet solgt som plakat i tusindvis verden over. Du kan se billedet her:

<https://llk.dk/bjljxh>.

Sådan gør du:

Introduktion

Introducér eleverne for, at de skal arbejde med fuglen som tema og motiv. De skal tilegne sig viden om, hvordan fuglen bliver brugt som symbol bl.a. i kunsten. Efterfølgende skal de lave deres egen fugleskulptur, som de til sidst skal udstille i et samlet kunstværk i klassen. Forklar, at en skulptur er en rumlig tredimensional udtryksform. En skulptur kan udføres i alle materialer. Fortæl også, at alle elever skal producere en fugl efter eget valg, og at de skal samle produktionerne til en fælles klasseudstilling.

Sørg for at give klassen en grundig instruktion forud for hver aktivitet i undervisningen. Underbyg evt. din introduktion med illustrationer og en materialeliste på tavlen.

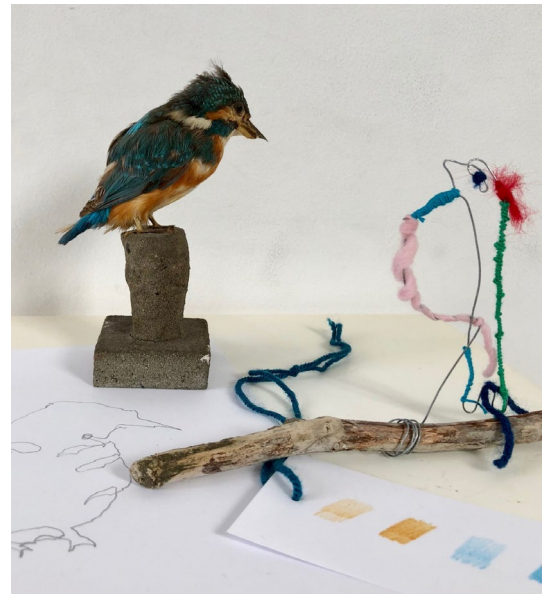

Foto: Ane Bernhoft & Camilla Mahnfeldt

Opstartsøvelse

Eleverne skal tale sammen med sidemakkeren om, hvad et symbol betyder, og hvilke symboler de kender til. Lad herefter eleverne komme med deres bud på en begrebsafklaring og med eksempler på symboler, de kender. Understøt elevernes forklaring med at definere et symbol som en ting eller et begreb, der kan repræsentere noget andet end det, det er. Et symbol kan få en til at tænke på noget bestemt uden, at man siger det direkte. Det kan være den røde farve, der symboliserer kærlighed, eller korset der symboliserer døden.

Tal herefter med eleverne om, hvor de 'møder' fugle. De kan kigge på levende, frie fugle i naturen og se dem i fangenskab i Zoologisk have, udforske dem udstoppede eller have dem som kæledyr.

Tal om:

- Hvad betyder fuglen for dem?
- Er fuglen et symbol på frihed eller fangenskab?
- Hvor har eleverne set fugle blive brugt som et symbol på noget?

OBS

Har eleverne faste siddepladser i din undervisning? Hvis ikke er det vigtigt, at du overvejer, hvordan du placerer eleverne, så det skaber størst tryghed og engagement i undervisningen.

Aktivitet 1 – Valg af fugl

Sæt eleverne sammen i makkerpar. Eleverne skal finde farvebilleder af fugle på nettet eller i bøger på biblioteket og hver især udvælge en fugl, som de gerne vil arbejde videre med. De skal blandt andet forholde sig til fuglens form og farver. Derudover skal de selv skabe en fugl i hårde og bløde materialer, som de skal hænge op.

Når de har valgt deres fugl, skal de tale sammen om:

- hvilken fugl, de hver især har valgt.
- hvilken art, fuglen tilhører.
- Om det er en fri fugl eller om den også kan være i fangenskab.
- hvorfor de netop valgte den fugl.

Til sidst skal de lukke øjnene og beskrive for makkeren, hvordan deres fugl ser ud (f.eks. form, farver og størrelse).

OBS

For nogle elever kan det være grænseoverskridende at sidde med lukkede øjne over for en anden person. Du kan derfor overveje en variation, hvor eleverne lægger billederne af deres fugl væk, før de skal beskrive den.

Aktivitet 2 – Tegning

Eleverne skal nu lave to forskellige frihåndstegninger af deres fugl ud fra billedet, de har valgt:

Blindtegning: Eleverne kigger godt på billedet, lukker øjnene og tegner fuglen med en blyant.

Iagttagelsestegning: Eleverne tegner fuglen i én streg, mens de kigger på fuglen. Blyanten må ikke slippe papiret, før fuglen er færdigtegnet.

Nu skal eleverne undersøge fuglens farvenuancer og lave et farvekort. Det skal de gøre ved først at tælle, hvor mange forskellige farver, de kan se på fuglen. Dernæst skal de tegne farverne i små firkanter med farveblyanter på et kort. Til sidst laver de et lille hul med en hulmaskine og sætter et stykke farvet garn i.

Aktivitet 3 – Fugleskulpturen

Eleverne skal nu formgive deres fugleskulptur i ståltråd, og vælge garnfarver. De skal følge disse fem trin for at skabe deres skulptur:

- Klip et stykke ståltråd på cirka 1 meter med knibtang.
- Form fuglen i ståltråd. Brug evt. iagttagelsestegningerne som skitser. Husk også detaljerne på fuglen.
- Vælg garn i de farvenuancer, som matcher dit farvekort.
- Vikl garnet omkring ståltråden på udvalgte steder.
- Giv skulpturen et navn.

Fuglene er nu klar til at blive hængt op.

Variation – Fugleskulptur på gren

Gå gerne i skoven, på legepladsen eller i parken for at finde pinde, som fugleskulpturerne kan sidde på. Pindene skal være maks. 30 cm. lange. I stedet for kun at forme fuglene i ståltråd, skal eleverne først vikle ståltråden om pinden, og derefter forme fuglen. Så kan fuglene bliver udstillet på et bord frem for at hænge i loftet.

Afslutning – Præsentation

Tal med eleverne om, hvordan I skal udstille fuglene, og hvad fugle-kunstværket skal hedde.

Fuglene kan enten danne en kæmpe fugleflok i loftet eller hænge på en snor, så de flyver på række.

Det er vigtigt, at alle elementerne i designprocessen bliver vist i en fælles udstilling til sidst. Hæng derfor både farvekort og skitser op på væggen sammen med et skilt for hver skulptur. Skiltet skal være i A6-størrelse og indeholde skulpturens titel, kunstnernavn og årstal.

Afhold en lille fernisering, hvor I inviterer nogle, I gerne vil udstille for (f.eks. andre klasser eller forældre).

Materialer:

- Evt. udstoppede fugle
- Computere/bøger med fugle
- Hvidt tegnepapir
- Blyanter
- Farveblyanter
- Elefantråd
- Garn i forskellige farver og strukturer
- Grene fra naturen/snor
- Hvidt A6-karton
- Knibtang
- Fladtang
- Hulmaskine

Sådan lever undervisningen op til de fire pejlemærker for trygge fællesskaber i undervisningen

Et fælles "vi" for klassen

Gennem aktiviteten bliver eleverne bevidste om, at det faglige indhold i processen er vigtigt, men også, at alles fugle er lige vigtige i det samlede udtryk. Det går ikke, at nogle fra fællesskabet mangler. På den måde kommer kunstværkerne til at stå stærkere som et samlet hele, der giver klassen en følelse af et fælles vi.

Netop ved at arbejde kreativt med en opgave og materialisere den i et fælles produkt, bliver der skabt et stærkere klassefællesskab.

Det er en god idé, at du også er med i processen med at skabe fugle og deltager i det fælles arbejde, da du er en vigtig medspiller i fællesskabsfølelsen.

At kunne bidrage og lykkes

Alle elev oplever, at de bidrager til det fælles kunstværk med deres fugleskulptur. På hver deres måde spiller eleverne en vigtig rolle for det endelige resultat.

Elevernes produktioner er selvvalgte og forskellige motiver. Det betyder, at fuglene ikke skal være ens, og at eleverne kan vælge deres eget niveau og udtryk. Det vil skabe en mulighed for, at den enkelte elev får følelsen af at lykkes med sit eget produkt.

Relevant, aktuel og meningsfuld for eleverne

At føle sig som en del af et fællesskab skaber meningsfuldhed for den enkelte elev i fællesskabet.

Eleverne vælger selv deres fugl, og de materialer de skal bruge til produktionen. De kan altså tillægge produktionen deres eget udtryk. Denne inddragelse af eleverne gør aktiviteten meningsfuld.

Et mangfoldigt billede af samfundet

Undervisningen skaber rum og plads til at dyrke den inkluderende dimension. Eleverne laver individuelle kunstværker, men skal samtidig indgå i et fællesskab.

Brug dette greb som afsæt for at synliggøre over for klassen, at vi alle bidrager til fællesskabet på forskellig vis. Derfor vil valg, fascination og endelig udtryk også være forskelligt, og det er godt – for x antal fugle viser, at forskellighed og fællesskab går hånd i hånd.